

Symposium

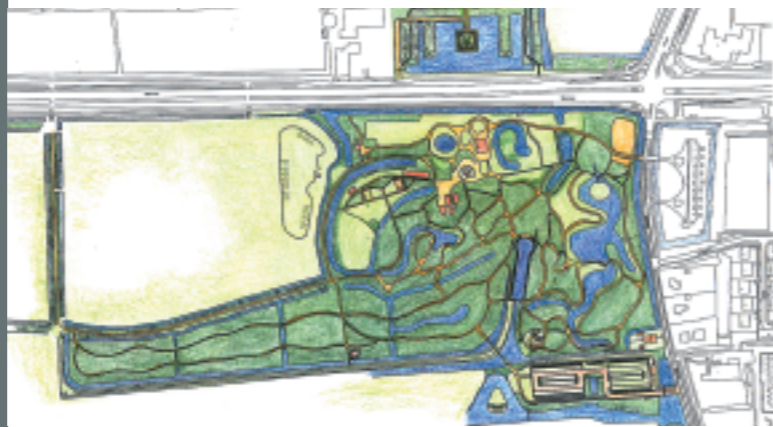
Aansluitend op kunsttentoonstelling Passages wordt op 15 september een symposium georganiseerd in samenwerking met het Technologie Centrum Noord-Nederland, de Provincie Friesland en de hogescholen van Leeuwarden. Het symposium zal de invloed van kunst op het bedrijfsleven belichten en fungeert als platform voor verdere ontwikkelingen in relatie tot kunst en kennis-economie. Tijdens het symposium zullen een aantal lezingen en workshops plaatsvinden. De indeling van de dag, de sprekers en andere activiteiten rondom dit symposium zullen nader bekend worden gemaakt in een nieuwsbrief en op de website www.vijversburg.nl.

Verdere informatie

Ter gelegenheid van de tentoonstelling verschijnt een catalogus waarin dieper wordt ingegaan op de achtergronden van het thema en de te bezichtigen kunst. Voor het publiek is er, tijdens de tentoonstelling, een folder met informatie over de kunstwerken (€1,-). Ook zullen er CD's zijn te verkrijgen met informatie over het park en met muziek van Henk Alkema.

Bos van Ypeij

Het als monument aangemerkte Bos van Ypeij, de populaire benaming van het Landgoed Vijversburg, wordt jaarlijks door ongeveer 100.000 mensen bezocht. Kenmerkend aan dit park zijn de verschillende tuinstijlen, waarvan de landschapsstijl het meest opvallend is. Het park is door de kinderloos gebleven erfzater, Age Looxma Ypeij, in 1892 gelegateerd aan de Stichting Op Toutenburg. Dat kunst niet alleen een rol speelde in het leven van mecenas Age Looxma Ypeij, maar nu ook plaatsvindt op het landgoed, blijkt uit de kunsttentoonstellingen die tweejaarlijks worden gehouden.

Bovendien wordt het Bos van Ypeij uitgebreid naar een cultuurpark met permanente kunst. Het landgoed zal daarbij worden vergroot van 15 naar 30 ha. De eerste fase van de uitbreiding heeft reeds plaatsgevonden. Een nieuw parkeerterrein en hoofdingang zijn aangelegd, alsmede een belvédère-heuvel, een spiegelgracht en een overtuin. In het park staan verder diverse kunstwerken van eerdere tentoonstellingen, waardoor er naast de passages en de bestaande tuinornamenten nog het nodige is te bezichtigen.

Het landgoed is gelegen op circa acht kilometer van Leeuwarden, in de plaats Tytsjerk. Het Bos van Ypeij maakt deel uit van een natuur- en recreatiegebied tussen Leeuwarden en Tytsjerk/Ryptsjerk, hierdoor is een bezoek aan het park makkelijk te combineren met andere activiteiten in de naaste omgeving. In en rond het recreatiegebied 'De Groene Ster' bevinden zich een otterpark, een golfbaan, camping en watersportfaciliteiten (Grote en Kleine Wielen).

Toegang

De opening van de tentoonstelling zal plaatsvinden op 24 juni 2005. Vanaf 25 juni tot 18 september zal het park elke dag van 10.00 tot 18.00 uur geopend zijn voor het publiek. De tentoonstelling in het Bos van Ypeij is voor iedereen vrij toegankelijk. Bijzondere activiteiten, zoals de organisatie van enkele 'nocturnes' 's avonds in het park, zullen nog worden aangekondigd op de website van Vijversburg.

Plattegrond Park Vijversburg (Bos van Ypeij) met o.a. rechtsonder het nieuw aangelegde parkeerterrein annex nieuw entree.

ORGANISATIE
Stichting Beeldenpark Vijversburg
p/a Stiensersstraat 3
8917 CE Leeuwarden
www.vijversburg.nl

PROJECTUITVOERING
Sprezzatura (Cor Wetting)
telefoon 058 21 53 412
fax 058 21 60 007
www.sprezzatura.org
info@sprezzatura.org

ADRES BEELDENPARK
Bos van Ypeij
(Park Vijversburg)
Swarteweisein
9255 JB Tytsjerk

MET STEUN VAN:

- Provincie Fryslân
- Mondriaan Stichting
- Stichting vsb Fonds
- Stichting Prins Bernhard Cultuurfonds
- Stichting Je Maintiendrai
- Gemeente Tytsjerksteradiel
- Rabobank
- Technologie Centrum Noord Nederland
- Noordelijke Hogeschool Leeuwarden
- Van Hall Instituut
- Christelijke Hogeschool Noord Nederland

M
S

Mondriaan Stichting
(Mondriaan Foundation)

Prins Bernhard Cultuurfonds

VSb fonds

TENTOONSTELLING passages

Exposanten:

Henk Alkema

Tjeerd Alkema

Jos de Bruin

Dániel Erdély

Felix Hess

Hans Heijdeman

Vincent Icke

Lawrence Malstaf

Timo Mank

Martin van den Oever

Rinus Roelofs

Remko Scha

Kenneth Snelson

Luc Souren

Dirk van Weelden

Kunsttentoonstelling 'Passages'

In de zomer van 2005 wordt in het Bos van Ypeij de tentoonstelling Passages gehouden. Het is de vijfde achtereenvolgende tweejaarlijkse tentoonstelling die op het landgoed plaatsvindt, met deze keer als thema kunst en wetenschap. De tentoonstelling toont geen losse kunstobjecten in de traditionele zin; de kunstwerken kunnen beter worden omschreven als passages waarbij de toeschouwer zelf onderdeel is van het kunstwerk. Passage duidt hierbij op een situatie in ruimte en tijd, een geestestoestand, waarbij de toeschouwer wordt uitgenodigd om mee te gaan in een drempel-ervaring. Deze beleving is een wezenlijk kenmerk van de rite de passage, een begrip dat in 1909 voor het eerst gebruikt is door de antropoloog Arnold van Gennep waarbij hij de eneroverende overgangen tussen de levensfasen van een mens leven aan de orde stelt. Buiten de antropologie, te weten de beeldende kunst en de stedenbouw, wordt de rite de passage incidenteel, zoals nu tijdens de tentoonstelling, als uitgangspunt gehanteerd.

Voor de tentoonstelling Passages heeft de auteur Dirk van Weelden in opdracht een essay geschreven, waarbij de rite de passage geldt als universeel gegeven dat niet alleen de kunst, maar ook de wetenschap en het bestaan omvat. 'In zijn zuiverste vorm is wetenschap totaal losgekoppeld van ethiek en nut. Kunstenaars doen iets vergelijkbaars met hun werken: een tijdruimte oproepen waarin de toeschouwers even in een tussenzone verkeren, tussen het werkelijke en het mogelijke. Net als een rite de passage werkt een kunstwerk door een combinatie van zintuiglijke overrompeling (soms zelfs bewuste ontregeling en schokeffecten) en het bespelen van symbolische betekenissen en associatieve verbanden'.

Nieuwsbrief 2005

Nummer 1

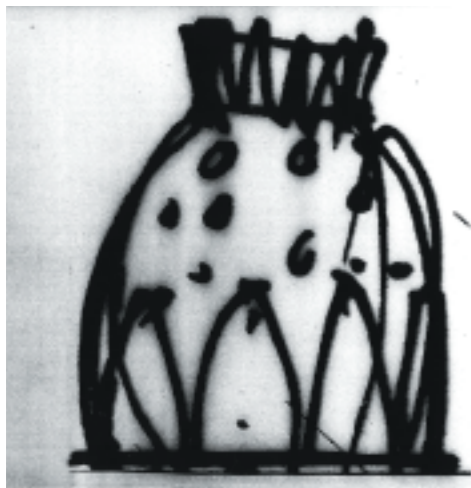
Bos van Ypeij, Tytsjerk

25 juni – 18 september 2005

Kunst, wetenschap en landschap

Om de passages te kunnen realiseren heeft er intensieve samenwerking plaats gevonden tussen de kunstenaars/wetenschappers, het bedrijfsleven, diverse instellingen van het HBO en het Technologie Centrum Noord Nederland. Als zodanig is er sprake van een passage binnen de geest of een meeting of minds, waarbij de drempels tussen kunst en wetenschap worden geslecht. Onderzoek en experiment zijn zowel voor kunst als voor wetenschap wezenlijke kenmerken en lange tijd vormden zij een eenheid. Tijdens de Renaissance waren kunst (ars) en wetenschap (scientia) synonieme begrippen, waarbij binnen de toenmalige zeven vrije kunsten (artes liberales), de kunst was geïntegreerd in het leerprogramma. Met Passages worden kunst en wetenschap weer met elkaar verbonden, waarbij ten aanzien van de keuze van de exposanten min of meer is aangesloten op de artes liberales met als onderverdeling het destijds gehanteerde Trivium (Grammatica, Logica en Rhetorica) en Quadrivium (muziek, meetkunde, rekenkunde en astronomie). De tentoonstelling Passages toont dan ook ontwerpen met taal, muziek, natuurkunde, architectuur, techniek, etc. als categorieën.

Het als rijksmonument aangemerkte landschapspark Vijversburg (Bos van Ypeij) is als omgeving voor de passages een zeer geschikte locatie. Typerend voor het landschapspark is namelijk de confrontatie van de toeschouwer met de kunstmatige verrassende wendingen in het landschap. (Van Weelden:) 'De inrichting van het Bos van Ypeij berust op een mise en scene van de gevoelens van beklemming, verrassing, overzicht en geborgenheid, die bij het bewegen door een landschap horen'. De deelnemers aan Passages hebben op basis van een verkenning van het landgoed hun eerste ideeën ontwikkeld die inspelen op de ruimtelijke kwaliteiten en daardoor bijdragen tot een intensivering van de beleving van het landschap.

Deelnemende kunstenaars

Voor de tentoonstelling zijn tien werken gemaakt die elk hun eigen kijk op 'Passages' bieden. Het eerste kunstwerk zal meteen bij binnenkomst van het park een essentiële plaats innemen. Een sculptuur in de vorm van een vaas zal bij de entree van het park als kiosk dienen. Deze fungeert als metafoor voor de tentoonstelling: De vaas kan van binnen worden betreden en leidt de bezoeker naar een uitzichtspunt alwaar men zelf onderdeel wordt van de tentoonstelling. Dit effect wordt versterkt door gemaakte digitale opnames van de bezoekers die als een mediaproject in bewerkte vorm zijn terug te zien op een scherm aan de rand van het park, nadat men vanaf de kiosk de 300 meter lange passage met nieuwe brug naar het landgoed heeft afgelegd. Het bijzondere project van de Belgische kunstenaar Lawrence Malstaf zal ervoor zorgen dat de bezoeker zich een klein wezen voelt binnen zijn omgeving. Malstaf heeft met Periscoop een installatie ontworpen met als onderdelen een heliumballon, een camera en een cabine met bed en projectieruimte. De op het bed liggende bezoeker wordt gefilmd en geprojecteerd met een camera die via de heliumballon uitzoomt (hoogte van 100-170 meter) om vervolgens te worden opgenomen in het wijde omliggende landschap.

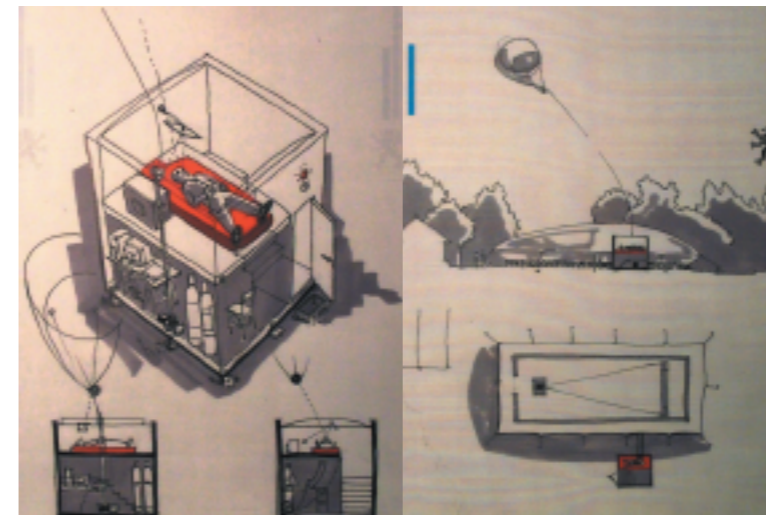

Het pas aangelegde parkeerterrein met nieuwe toegangsbrug naar het park als locatie voor de kiosk van Hans Heijdeman.

Het werk van de Franse (van oorsprong Nederlandse) Tjeerd Alkema laat anamorfoses (vormveranderingen) zien. Op het punt waarop de anamorfose volmaakt is, zal de bezoeker opeens worden geconfronteerd met een muziekstuk dat boven het kunstwerk via een audiospotlightsysteem ten gehore wordt gebracht. Het muziekstuk is speciaal voor de tentoonstelling gecomponeerd en gearrangeerd door zijn broer, Henk Alkema, die ondermeer bekend is als componist van de fries-talige opera's Rixt en Bonifatius.

De kluzenaarshut die in het Bos van Ypeij als 19e eeuwse ornament staat, is locatie voor het project van Remko Scha (hoogleraar alfa-informatic, kunstenaar, oprichter Apollohuis en het IAAA – Institute of Artificial Art Amsterdam) en Jos de Bruin (IAAA). Samen zullen zij een algoritmisch muziekstuk ter plekke laten klinken waarbij het geluid van de nabijgelegen snelweg met het zogenoemde 'phasing-effect' wordt bewerkt tot een Gregoriaanse klankkleur, de melodie van Dies Irae. Tevens zal de kluzenaarshut worden voorzien van een projectie.

Kunstenaar Timo Mank en fotograaf Martin van den Oever zullen het fenomeen stereofotografie via een uitwerking van de uitvinding van de spiegelstereoscoop (Charles Wheatstone, 1838) belichten. Hierbij wordt in het Theehuis de passage van beweging naar stilstand in stereoscopie onderzocht.

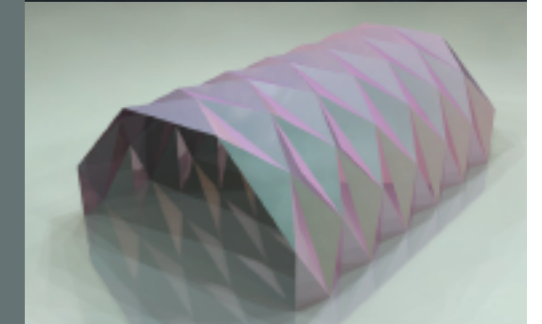
Het project Periscoop van Lawrence Malstaf en het project van Felix Hess die zullen worden ondergebracht in de nieuw op te zetten vouwhal.

Vincent Icke (hoogleraar sterrenkunde, kunstenaar en columnist) heeft een dynamisch waterkunstwerk ontworpen dat gebruik maakt van een nieuw onderdeel van het landschap van het Bos van Ypeij, te weten de spiegelgracht. Volgens het principe van Huygens zullen golven zich via een bronzen boog in het water weerkaatsen en zich over het wateroppervlak uitbreiden.

De Nederlandse kunstenaar Rinus Roelofs heeft samen met de Amerikaan Kenneth Snelson, bekend om zijn tensegritykunst (druk- en trekkracht), en de Hongaar Dániel Erdély, ontdekker van het spidron concept, een aantal geometrische ontwerpen gemaakt in de vorm van oneindige structuren die uitnodigen om in alle richtingen verder door te denken. Het spidronprincipe wordt zowel driedimensionaal als kinetisch doorontwikkeld, waarbij een serie stadia van de spidronbeweging meanderen door het park. Daarnaast wordt er een speciaal spaceframe ontworpen.

Het Principe van Huygens van Vincent Icke dat zal worden geïnstalleerd in de nieuwe spiegelgracht.

Met de werken van fysicus en kunstenaar Felix Hess kan de bezoeker zien wat normaal bijna onmerkbaar is. In zijn werk ligt vrijwel altijd de nadruk op stilte, gevoeligheid en ruimte. Voor 'Passages' heeft hij een installatie gemaakt waarbij luchtdrukfluctuaties worden vertaald in licht, waarbij hij ons bewust maakt van de voor onze zintuigen niet waar te nemen verschijnselen.

Luc Souren, bekend van zijn spraakmakende succesvolle installaties bij eerdere tentoonstellingen in het Bos van Ypeij, komt met een werk waarin medische wetenschap centraal staat. Met twee enorme boomstammen uit de Ardennen zal hij het kunstwerk 'De hersenen van 2005' gestalte geven. Met de onbeschadigde wortelstelsels wil de kunstenaar de stammen horizontaal aan elkaar vastzetten en vervolgens bewerken. Het geheel is een naar beide kanten exploderend beeld: een lichaam met twee hersenstelsels.

Tot slot is er een zesdelig kunstobject getiteld Letterwerk met teksten in het landschap van schrijver Dirk van Weelden. In de tentoonstellingscatalogus wordt eerdergenoemd essay van de schrijver opgenomen.